

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Z P R Á V Y Č S K P

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Členský oběžník
Československého svazu křesťanských pracujících
Švýcarska

1971 - Březen - Číslo 3

N E Z A P O M E Ň T E

Svět je plný vyhnanců. Celý. Nejenom Švýcarsko - a nejenom československých. Je také plný válek a sporů na život a na smrt. A to je oficiálně mír - poněvadž to, co je nachystáno eventuelně kdykoliv spustit je ještě mnohem horší.

Prostý člověk se ptá jak je to možné v době pyšníci se na jedné straně nejvyšší vzdělaností a nejvyšším procentem vzdělanců, a na druhé straně vším možným, co by lidem mohlo život usnadnit a co jim jej také do značné míry usnadňuje.

Nedostav odpovědi, která by jej přiměla uvěřit, že tento stav je nevyhnutelný a správný propadá prostý člověk zhusta pesimismu. Zvláště vyhanec se cítí uvězněn v síti nitek, za které na jednom konci tahají nedostupní a nedotknutelní vládcové - a na druhém poslušně poskakují jinak neovlivnitelné a suverenní události. Zvláště vyhanec se stává pesimistou a učí se mít za největší moudrost umění udělat i z mravní nouze ct nost. Přestává se "angažovat" - a dokonce už i "ví proč".

A přece existují místa na oněch myšlených nitkách, v nichž je možno je uchopit i člověku prostému - i vyhanci/jako jsme ny - i politickému nevolníkovi za železnou oponou.

V členských oběžnících jsme se již pokusili na některá taková místa upozornit a chceme tak činit i nadále. Chceme tak rozdávat praktický optimismus a sílu nejenom vydržet.

Nezapomeňte, že přímo v doupěti největšího utlačovatele žijí stateční a přesně myslící lidé, kteří chtějí totéž co vy. Nezapomeňte, že také kolem vás jsou jednotlivci a skupinky, které zdaleka nepropadají malověrnosti. Nezapomeňte ani na to, že jste se stali křesťanskými odboráři, kterých je mnoho milionů po celém světě - ochotných táhnout také za váš provaz.

A hlavně nezapomeňte o všem povědět i tož ostatním našincům i švýcarským přátelům - a nám brzy napsat.

.....

ČLOVEK UDĚLÁ PRO SEBE JENOM TO, CO UDĚLÁ PRO DRUHÉ.

Z P R Á V Y Z Č S K P

- oo Místní skupina W i n t e r t h u r pořádá v pátek 23.dubna v klubovní místnosti restaurace Neuwiesenhof, Wartstrasse č.17 Literární večer Jitky Henrikové a Pavla Kvasničky.
- oo Členové z Curychu nezapomeňte na pravidelné schůzky své místní skupiny každý první čtvrtek v měsíci v klubovní místnosti restaurace Gesellenhaus, Wolfbachstrasse 15 (Kolping). Koncem května chce skupina uspořádat májovou slavnost - Majales.
- oo B a s i l e j s k á skupina organizuje individuální výuku německého jazyka.Kdo máte zájem přihlaste se u Vladislava Křepelky, Tel.342631.
- oo Výbor C N G zasedal 13.března v Oltenu.Hlavním předmětem jednání byla "iniciativa" za uzákonění zásady spolurozhodování zaměstnanců při řízení podniku (Mitbestimmung), kterou švýcarské křesťanské odbory vyhlásily společně s odborovým svazem socialistickým a evangelickým.Ted' je na nich ,aby zorga - nisovaly shromáždění potřebného počtu podpisů (50.000) a dovedly tak svou iniciativu až k vtělení do spolkového ústavního zákona.
- oo "Skupina svobodných Čechoslováků" - Il Gruppo dei Cecoslo - vacchi liberi - v Římě,k níž patří náš člen Dr.S.Ježek,uve - řejnila v časopisu Národní Politika APEL NA DEMOKRATICKÉ STÁTY SVĚTA.Přetiskujeme jej celý na naší stránce ve Zpravo - daji.Upozorňuje na nebezpečí obsažené v sovětském návrhu na evropskou bezpečnostní konferenci,jehož přijetí by znamenalo jen posílení sovětského imperialismu a jeho noci nad ujařme - nými národy.APEL se obrací na demokratické vlády Západu, aby jako podmínku jakéhokoliv jednání položily Sovětskému Svazu přistoupit na neutralisaci Československa a ostatních sověts - kých satelitů.

Znova se tu ozývá požadavek neutralisace sověty okupova - ných území a varování před nastrahání bezpečnostní konference - a to v závěru v lapidární formě tří bodů:

 - 1/Vyzvat SSSR,aby odvolal ze všech zemí střední a východ - ní Evropy svá vojska a vojenské poradce,jakož i příslušníky zahraniční policie KGB.
 - 2/Obsadit takto uvolněné státy po nějakou dobu vojsky OSN a dát všem demokratickým silám možnost šířit volně rozmanité ideové směry s výjimkou nedemokratických extrémů a připravit tak obyvatelstvo na svobodné volby.
 - 3/Provést neutralisaci a demilitarisaci těchto zemí.

APEL mluví z duše správně uvažujících lidí na východě i na západě.Přičiňte se každý jak můžete,aby se tyto myšlenky staly přesvědčením co nejširších vrstev.Šířte je alespoň ve svém okolí.
- oo Předplatte si časopis N A Š E S N A H Y vycházející v USA.Otiskli jsme z něj závažné dokumenty v posledním člens - kém oběžníku.Je to jeden z nejlepších časopisů našeho exilu vůbec.Jeho redaktorem je Dr.Martin K v e t k o. Předplatné činí 6 US dolarů ročně a adresa je NASE SNAHY,4014 N.Le Claire Avenue,Chicago,III.60641.

- oo Profesní skupina technických a vědeckých pracovníků při našem svazu se ustavila na schůzce 2.dubna v Zürichu. Po úvodním referátu předsedy přípravného výboru uvítali přítomní v živé diskusi ustavení této organizace, zdůraznili její potřebu a účelnost, a vyslovili řadu podnětných návrhů. Mezi jiným bylo navrženo, aby se skupina pojmenovala "Klub technických a vědeckých pracovníků". Předsednictvo bude zvoleno na některé z dalších schůzek, až se členové navzájem lépe poznají. Do té doby povede agendu skupiny - podle dohody účastníků ustavující schůzky - nadále přípravný výbor v čele s Ing. Vladimírem Hubkou. Aby mohla být zřízena nutná evidence členů podle odbornosti obdrží všichni zvláštní dotazník. Většina přítomných slíbila poslat přípravnému výboru písemné připomínky a náměty, především k programu činnosti. Příští schůzka se bude konat v květnu, opět v Zürichu. Adresa předsedy, kam je možno též poslat přihlášku, je Am Buck 7. 8404 Winterthur.
- oo Naše Studijní skupina připravuje Putovní čítárnu časopisů a revuí. Krajanský periodický tisk, pokud se podaří jej získat, má být dán k dispozici členům především při příležitosti pravidelných měsíčních schůzek místních skupin.
- oo České náboženské středisko Velehrad v Římě pořádá ve dnech 2. až 9. srpna Krajanskou pouť k Panně Marii v Lurdách. Poutě je spojena s výletem do Pyrenejí, s prohlídkou jeskyně v Betharam a s 3-denním rekreačním pobytem u moře nebo v Bayonne. Cena je 265 Fr. fr. t. j. asi 220 švýcarských franků za osobu. Je v ní zahrnuto ubytování v hotelích, strava a autobusy - nikoliv jízdné z místa bydliště do Lurd a zpět. Přihlášky pošlete nejlépe přímo na koordinační středisko: VELEHRAD, Via Concordia 1, 00183 Roma. Přiložte zálohu 50 Fr. fr. t. j. asi 42 Frs nebo 1000 Lir (bankovku do dopisu). Můžeme Vám poslat letáček s podrobnějšími informacemi.
- oo Český překlad základních zákonných ustanovení týkajících se právního postavení uprchlíků ve Švýcarsku je možno objednat na adrese: Dipl. Ing. Jar. Pružina, Ramensteinweg 14, 8708 Männedorf. Svazek má 27 stran formátu A4, stojí 6 Frs a obsahuje tyto předpisy: Rozhodnutí Spolkové vlády o právním postavení uprchlíků ve Švýcarsku z r. 1954
Mezinárodní dohoda o právním postavení uprchlíků -
- Ženevská konvence - z r. 1951
Příspěvky švýcarského státu k podpoře uprchlíků.
Rozhodnutí a změny z r. 1951 - 60.
- oo Kdo pojedete do Říma můžete se ubytovat v půtním domě, který dal pro své krajany upravit zesnulý kardinál Beran. Adresa je VELEHRAD, Via delle Fornaci 200, 00165 Roma. Telefon 636.256. Ubytovaní si předem zajistěte. Dům je vzdálen pouhých 10 minut chůze od náměstí Sv. Petra.

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

ZÍSKÁVEJTE DALŠÍ ČLENY SVÉMU ODBOROVÉMU SVAZU.

DEJTE PŘEČÍST ČLENSKÝ OBĚŽNÍK SVÝM PŘÁTELŮM.

Ú V A H Y - D O K U M E N T Y

KONVERGENTNÍ A TRANSFORMAČNÍ TEORIE A POSITIVNÍ
ANTIKOMUNISMUS V SOVĚTSKÉM TISKU

Pojmy byly vysvětleny v prvním čísle našich "Zpráv". Bez ohledu na tam uvedené nedostatky znamená konvergentní teorie, která počítá se socialisací kapitalismu a s demokratizací komunismu a která vidí v tomto předpokládaném vývoji řešení komunistického problému, odklon od marx-leninismu. Je pochopitelné, že sovětský tisk věnoval této teorii značnou pozornost a pokoušel se o její kritiku.

První závažnější článek o konvergenci se objevil v Literární gazetě 30. října 1968, tedy asi čtyři měsíce po vydání Sacharova manifestu, který konvergenci akceptoval. Článek napsal stranický komentátor V. Ščerbina pod nadpisem "Jediný proud a třídní kořeny kultury". Konvergence se tam odsuzuje, poněvadž je v rozporu s naukou o třídním boji. Přiznává se však, že určité kruhy sovětské inteligence koketují s konvergentní teorií a že hlásají budování ideologických mostů mezi socialismem a kapitalismem, zejména v oblasti umění.

Další článek přinesl časopis "Mladý komunista" (č. 11 z listopadu 1968) pod názvem "Jejich heslo - měkce ale neústupně" a napsal jej aspirant Oddělení mezinárodních vztahů Institutu ekonomiky světového socialistického systému J. Novopašin. Autor konstatuje, že současný vývoj se vyznačuje zostřením třídního boje a že západní antikomunisté se dovolávají událostí v Československu, které prý potvrzují teorii evoluce světového komunismu k národní nezávislosti, k ideologickému přerodu a k restauraci kapitalismu. Západní antikomunisté prý nepočítají s ozbrojeným převrácením ale s "tichou kontrarevolucí" neboli s "kontrarevolucí mozků" a věří, že prý postupné vyrovnávání životní úrovně států kapitalistických a komunistických znamená "evoluci komunismu v kapitalismus". V představě řízeného národního hospodářství podle nových potřeb prý antikomunisté vidí "deplánování ekonomiky a přijímání kapitalistických principů" jakož i "liberalisaci režimu" a "odklon od marxistické nauky".

Mimorádná pozornost je v článku věnována mládeži a autor konstatuje, že antikomunisté "vědí jak významná je v současném světě, včetně komunistického, úloha mládeže". Podle posledního sčítání obyvatelstva SSSR (r. 1959) 55.9% tvořila mládež, která ještě nedovršila 30 let. Tato mládež prý trpí neplodným negativismem, který vyrůstá z jednostranného přístupu, ze zveličování minulých chyb a ze zneužívání současných nedostatků a nezdarů.

Novopašin dále píše: "Není žádným tajemstvím, že antikomunistickým silám v ČSSR a jejich zahraničním poručníkům se podařilo zavléci do svých sítí podstatnou část československé mládeže. Imperialistická propaganda, obrátě spekulující s minulými chybami a se současnými vnitropolitickými a ekonomickými nesnázemi v ČSSR, dokázala vytvořit u zelených mladíků veskrze lživou představu o dvacetiletém údobí budování socialismu jako o nepřetržité řadě chyb a zneužívání se strany vládnoucí Komunistické strany Československa".

Autor dále varuje: "Události v ČSSR názorně ukázaly k čemu vede oslabení pozornosti k otázkám nesmiřitelného boje s nepřátelskou propagandou a k otázkám výchovy mladého pokolení". A dále: "Nelze zakrývat oči nad tím, že i v Sovětském svazu jsou mladí lidé (nejenom mládež), kteří se poddávají zhoubnému vlivu buržoasní propagandy, dobrovolně nebo nedobrovolně se stávají šířiteli vlivů, teorií a názorů cizích komunistickému světovému názoru. Příklad Galanskova, Ginsburga, Dobrovolského a Laskové je zde přímo charakteristický".

Autor končí zajímavým a důležitým uzávěrem: "V antikomunistickém arsenálu současných prostředků "pokojného vměšování" by bylo marné hledat tu hlavní zbraň, která je nevyhnutelná k vítězství v ideologickém boji-positivní ideje. Ty tam nejsou. A je zajímavé, že to již někteří ideologové imperialismu chápou. Na příklad profesor Yaltské university G. Gibson píše: "Nejhlavnější je vypracovat v pozitivním návrhu odpověď na ideologii komunismu. Tradiční odsuzování nestačí." A Novopašin uzavírá: "Na ideologické frontě, stejně jako na frontách jiných, je síla na straně socialismu a ne imperialismu. A i když se jeho stoupenci pokoušejí důmyslně zlepšovat ideologii kapitalismu, tento odumírající společenský řád je odsouzen".

Za čtyři měsíce po těchto dvou člancích, t.j. v březnu 1969 se objevil v časopise "Smena", čís. 6., článek stranického teoretika a literárního vůdce Alexandra Čakovského pod nadpisem "Ideologický boj a inteligence". Čakovskij tvrdí, že buržoasní ideologie a její krajní směr-antikomunismus-ve snaze rozbit socialistický svět cestou rozkladu zevnitř, sází hlavně na inteligenci, a to jak v kapitalistických tak i v socialistických zemích. Ideologové buržoasie přenesli těžiště strategie na rozkládání socialistické společnosti zevnitř. Samozřejmě je antikomunismus historicky odsouzen. Avšak bylo by hrubou chybou podceňovat úsilí antikomunistických propagandistů. Oni využívají každého našeho omylu, každého záporného zjevu..., aby dokázali slabost našeho zřízení a neukutečnitelnost našich cílů". Dále píše Čakovskij, že teorie konvergence a budování mostů měla právě za následek vytváření nového modelu v Československu v r. 1968. Šlo prý o snahu oslabit moc Komunistické strany. Po těchto prvních zaujetích stanoviska počet projevů na toto thema neobyčejně vzrostl. Takřka denně se v některých novinách, jako Pravda, Izvestija, Sovětské Rusko, Literární noviny a Komsomolskaja pravda a také v časopisech objevují články o konvergenci. Autory jsou často vědečtí pracovníci filosofických, ekonomických, historických a pedagogických institutů, a také odpovědní pracovníci ÚV a literární vědci. Možno říci, že pro boj se západní ideologickou "diversí" byl zmobilisován výkvět vědeckých mozků SSSR. Nelze se vyhnout dojmu, že Sovětský svaz se nachází v jakémsi osudném postavení pokud jde o ideologické vztahy- a proto tedy tento vzruch.

Většina článků se odvolává na Československo, které prý podlehl konvergentním vlivům ve značné části studenstva a tvůrčí inteligence. Velmi zajímavý je článek "Současný ideologický boj a výchova mládeže" v časopise "Sovětská pedagogika" čís. 101, z října 1969, který napsal Msvenieradze, doktor filosof. věd Institutu fil. A. N. Autor je zřejmě znepokojen novými prvky v antikomunistické činnosti a píše: "Teoretici antikomunismu se již neomezují pouze na negativní vztahy k teorii a praksi komunistického hnutí. Přizpůsobili se novým pod-

mínkám a buržoasní ideologové nově formulují heslo boje: "Znat nejen to, proti čemu vystupujeme, ale i to, za co je třeba bojovat." Vedle negativního antikomunismu stále větší místo získává tak zvaný pozitivní antikomunismus, jehož cílem je vyplnění "ideového vakua" v kapitalistických zemích, vytvoření "kladného programu" masových prostředků a pěstování "pozitivní" buržoasní ideologie". V tomto velmi zajímavém článku o třinácti stranách činí autor na konci takto své uzávěry: "V podmínkách zostřeného ideologického boje, který imperialismus vede proti socialistickým zemím a především proti Sovětskému svazu, kdy ideologové buržoasie se pokoušejí oslabit revoluční entusiasmus naší mládeže a zasévají otrávené semeno apolitičnosti a nedůvěry ve skvělé ideály komunismu, základní význam zaujímá dovedné praktické uvádění v život marxistických principů komunistické výchovy. Ve složitém procesu výchovy mládeže vážnou roli hraje princip výchovy k boji, včetně boje proti buržoasní ideologii".

"Aktuální otázky boje proti antikomunismu" je nadpis článku v "Pravdě" z 13.10.1969, který napsal akademik A. Rumjancev. Neuvedomuje si ještě plně sílu úplné transformace a pojednává o konvergenci takto: "V teoretické oblasti je hlavním posláním antikomunismu diskreditovat komunistickou teorii a praxi a vytvořit takové sociální nauky, které by mohly sloužit jako protiváha marxismu a připravit tak možnost nekomunistické cesty rozvoje lidské společnosti. Tomuto cíli slouží zejména v posledních letech se rozšiřující různé teorie "konvergence" ("jednoho světa", "industriální společnosti" a jiné), které předpovídají rozvoj kapitalismu a komunismu podle sbíhajících se (konvergentních) linií k "jedinému světu"...Většina teorií tak zvané konvergence však nepostuluje ve skutečnosti konvergenci, ale spolknutí protilehlého systému".

Pozoruhodný je dále článek "Některé problémy současné vědecko-technické revoluce v kapitalistických zemích", který napsala Z. P. Ivanova a který byl uveřejněn v časopise "Otázky historie", čís. 11., listopad 1969. Z něj alespoň toto:

"Sociální a ekonomické důsledky současné vědecko-technické revoluce vyvolaly zostřený třídní boj. Využívající faktu, že některé kapitalistické země v rozvoji současné vědecko-technické revoluce dosáhly význačných úspěchů, pokoušejí se buržoasní ideologové dokázat, že existuje možnost nepřetržitého rozvoje a rozkvětu kapitalismu. Známí buržoasní ideologové vysvětlující podstatu změn v ekonomice kapitalismu, vyzdvihli teorii "transformace kapitalismu", "konvergence", "industriální společnosti", "společnosti hojnosti" atd. Na základě těchto teorií a koncepcí se objevila vlna revolucionismu a reformismu, která zavrhuje základní nauku marx-leninské teorie o třídním boji a o nevyhnutelné záhubě kapitalismu...Vědecko-technické revoluce se takto používá jako nástupišť, s kterého se již vede a bude vést v budoucnosti zostřený boj mezi kapitalismem a socialismem". "Zveličující roli vědecko-technických faktorů, ignorují tyto ideologové to hlavní a podstatné v historii rozvoje lidské společnosti - systém výrobních vztahů - skutečné protiklady mezi výrobními vztahy v kapitalismu a socialismu. A tak jsou přiváděni ke klamným teoriím a koncepcím, v souhlase s nimiž současná vědecko-technická revoluce jako by vedla k transformaci kapitalismu, ke zrušení vykořisťování, k zmiřnění třídního boje, k zániku dělnické třídy a k deproletarisaci této třídy, k setření protikladu mezi prací a kapitálem"

Tolik tedy citáty ze sovětského tisku, které sestavil E. J. Mamukoff v Mnichově a přeložil J. Matoušek v Australii. Je z nich zřejmo několik skutečností.

Především to, že inteligence a mladí lidé v Sovětském Svazu zaujímají negativní stanovisko ke komunismu, jsou z valné části přístupni argumentu, i když tento přichází ze Západu, a hledají nové hodnoty a nové řešení sociálního problému.

Kritika Novopašinova, že západní antikomunismus je stále převážně negativního ražení, je správná, stejně jako jeho názor, že k ideovému vítězství je třeba pozitivních ideí. Ty se však již formují. Tak v Československu stačilo malé oficiální uvolnění, způsobené zoufalou snahou komunistických reformistů "zlidštit" zdiskreditovaný komunismus, udělat jej atraktivnější a tak jeho život prodloužit - aby nekomunisté manifestovali svou vlastní touhu po svobodě celé. Zakládaly se nemarxistické organizace s programem, který neměl nic společného s komunistickým reformismem, ale ani ne s kapitalismem. A tento výbuch touhy po celé svobodě nebyl schopen regulovat a udržovat v určitých mezích ani Dubček.

I někteří lidé na Západě začínají pomalu chápat, že negativní antikomunismus nestačí a že je třeba pozitivního programu v antikomunistické práci. Skromné počátky pozitivního antikomunismu však zatím nestačily inspirovat hledající mládež a inteligenci dostatečnou měrou. Přesto byli komunističtí ideologové již těmito prvními krůčky velmi znepokojeni a věnovali jim hodně pozornosti. Zdá se, že komunističtí teoretikové vidí zatím jasněji než mnozí západní antikomunisté jak pozitivní antikomunismus ohrožuje samé základy z kterých vyrůstá marxismus a na kterých jeho existence závisí.

Konvergentní teorie ovšem neodmítá současně liberalismus i komunismus - a tím udržuje víru v možnost jakési směsi obou systémů. To je velká brzda pro inteligenci a mládež v komunistických zemích poněvadž oni nevěří ani v komunismus ani v liberalismus. Jak by tedy mohli věřit v řešení, které by znamenalo jakousi mlhavou směs obou systémů. Konvergentní teorie je slabým inspiračním zdrojem. Nad to víra v konvergentní proces oslabuje ostražitost Západu a činí jej zranitelnějším jak v boji ideologickém tak v rozhodnutí bránit se komunistické agresi. Teorie konvergence nejde do hloubky problematiky a zůstává na úrovni povrchní propagandy. Nevidí duchovní kořeny liberalismu a nevidí fakt, že historicky je komunistická zručnost reakcí na zručnost liberalismu.

Mezi jiným uniká konvergentní teorii jeden ze základních problémů naší doby, t.j. odetatisovat politické společenství, likvidovat zbujelou státní moc na obou stranách "Železné opony". Uplatňovala se zatím převážně na poli kultury a umění. Tím byla zasažena převážně jen jedna část inteligence a studentstva - a to ta, která má blíže ke kultuře než k problémům hospodářským a sociálním. Nebyli jí tedy ovlivněni lidé, kteří zaujímají určité mocenské posice. A na druhé straně na ni parazitují lidé, kteří chtějí reformismem učinit komunismus atraktivnější a schopnější větší infiltrace na Západ. Další slabinou konvergentní teorie je, že naní tvůrčí ale mechanistická, poněvadž hlásá víru v jakýsi mechanický vývoj, v jakýsi automatismus a neinspirovuje dostatečně k úsilí o tvůrčí formaci vývoje. Dovo-lává se všelidskosti a humanismu, ale pravý humanismus není mechanistický a kolektivistický nýbrž tvůrčí a personalistický. Řešením není konvergence nýbrž úplná transformace.

Komunistická strategie a taktika je budována na filosofii dialektických protikladů. Podle komunistických teoretiků protiklady jsou, musejí ve všem být - a je třeba jich využít pro budování komunismu. Proto na př. propagování míru a současné organizování revolucí a válek je normální způsob komunistického

myšlení a jednaní. Preto komunistická politika tak zvané ko - existence neznamena mir, ale nebezpečné a obrátne manévrování. Teorie konvergentní by mohla být ještě nebezpečnější zbrani v rukou komunistů, velmi účinným dialektickým prostředkem k "ze-socialisování" Západu, zatím co očekávaná liberalisace komunistických zemí by byla jen revitalisací komunismu.

Existuje jekési faustovské rozčarování z buržoasní filo - sofie a z buržoasního hospodářského systému na Západě, podobně jako obdobné rozčarování s marxismem v zemích komunistických. Hlavně u mladé generace. Stavět mosty neb kopat tunely jen aby se tato dvojí rozčarovanosť slila v jednu, to by znamenalo přispívat jen k větší zmatenosti onoho proudu rozčarování a k jeho větší intenzitě. Je opravdu nutno povýšit se nad dvojčlenku liberalismus-kunismus a vytvářet proud naprosto nový, hlásat transformaci obou systémů v nový sociální řád.
/Podle Dr.S.H.-Melbourne/

X X X X X X X X X

K Š I R Š Í M O B Z O R O M

Pre pochopenie náboženskej situácie našich dní treba pripojiť ešte jedno pozorovanie: nerovnomerný pohyb myšlienok vzdelancov a ľuď bez vzdelania. Prví sú nimi hneď akoby divným príbojom zasiahnutí, druhí zas iba pomaly. Ale aj ich trvanie je rozdielne: u prvých má myšlienka krátky život, nahradí ju nová, a tak sa môžu za jedno storočie vyžiť dve-tri myšlienkové sústavy. U jednoduchých ľuď prichádza k akémusi "fázovému posunu", aby sme sa vyjadrili v technickej terminológii. Potrebujú sa mnohé desaťročia na asimilovanie ideí a svetonázorov a musia byť sprostredkované vzdelancami, ktorí myšlienkové prúdy v ich abstraktnosti asimilujú, premenia na drobný peniaz v spisbe, ktorá vyplňa stĺpce tzv. kultúrnych rubrik denníkov a ilustrovaných časopisov, alebo tvorí ideové pozadie zábavnej alebo zábavno-poučnej literatúry. Medzi tým však veda urobila kroky dopredu, kultúra včerajská prešla do dejín, a na jej miesto nastúpilo čosi nového, čo bude iba po desaťročiach "majetkom" masy - či už pre neschopnosť asimilácie ideí v ich abstraktnej nedostupnosti, či pre nedostatok informácie.

Takto možno vysvetliť jestvovanie protikladných tendencií v dnešnom svete: návrat vzdelaných vrstiev ku kresťanstvu alebo aspoň k náboženstvu a odcudzovanie sa mu zo stránky jednoduchých ľudí, a to pod tlakom "vedeckého ducha", ktorý vanul pred sedemdesiat, sto rokmi. Čo neverecká filozofia a vôbec spisba v minulom storočí zasiala, to iba teraz prináša úrodu v širokých vrstvách ľudu.

/ Z knihy "K Š I R Š Í M O B Z O R O M" Dr. Antona Hlinku, ktorú vydal Slovenský ústav sv.Cyrila a Metoda v Ríme 1968/

OBETE SOCIALISTICKEJ REVOLÚCIE

Britská Liga pre slobodu Európy uverejnila už pred časom výsledky svojho šetrenia o doterajších obetiach tak zvanéj socialistickej revolúcie. Počty týchto mŕtvých sú otrasné a bolo by dobré, aby si ich ľudia v slobodnom svete často opakovali. Hlavne pri príležitostiach rôznych sbližovacích akcií, ktorých jediným cieľom so strany východných diktátorov je získať klud a čas na prípravu a preplanovanie ďalších eskalácií hrôzy. Číslo uverejnil vlni emigrantský časopis "Okno dokorán", ktorý vychádza v Holandsku a my sme si ich odtiaľ dovolili prevziať aj s dodatkom pre informáciu našim členom:

Pri revolúcii samotnej bolo v Rusku zabitých....	1,5 mil
Pri podrobení neruských národov bývalého cárskeho imperia	13,0 mil
Pri likvidácii triednych nepriateľov	3,0 mil
Následkom hladomoru hlavne pri kolektivi- zácii v r.1933	7,0 mil
V koncentračných táboroch	19,0 mil
Následkom prepadnutia Lotyšska, Poľska atď.	0,5 mil
Likvidáciou triednych nepriateľov v sate- litných zemiach vrátane Československa	2,0 mil
Následkom straníckych čistiek v satelitných zemiach vrátane Československa	1,0 mil
V koncentračných táboroch satelitných zemí	0,1 mil
Obete občianskej vojny v Číne	2,0 mil
Následkom očistných operácií v Číne	9,5 mil
Následkom hladomoru v Číne	13,0 mil
V koncentračných táboroch v Číne	2,0 mil
Pri prepadnutí Tibetu	0,2 mil
Padlých v Koreji	1,5 mil
Následkom "očistných" akcií (v SSSR)	1,5 mil
S p o l u	94,8 mil

Britská Liga z neznámeho dôvodu nezapočítala počet padlých vo Vietname a v iných zemiach ďalekého Východu, následkom komunistických akcií. Tým by počet obetí socializmu pravdepodobne prekročil 100 miliónov.

Ostatne, uvedený počet tvorí len časť všetkých obetí. Nie sú tam započítaní tí, ktorí nezaplatili svoj odpor životom, ale ktorí cezto museli často vypiť kalich trpkosti do dna. Počet týchto obetí nie je možné uviesť ani približne. Pre Československo sa odhaduje na 120.000 neprávom odsúdených ale je to odhad skôr nízky. V každom prípade bolo v Československu 128 koncentračných táborov, pracovných táborov alebo väzení pre politických väzňov. Sú vymenované v dodatku k rezolúcii č. 524/XVII., hospodárskej a socialnej rady Spojených národov.

X X X X X X X X X X

ČÍM VIAC SA VESMÍR ROZŠIRUJE, TÝM VIAC NÁM ROZSAH STVORENSTVA DOVOĽUJE CHÁPAŤ VEĽKOSŤ TOHO, KTORÝ STVORIL SVETY.

PAVOL VI

K U L T Ú R A - U M Ě N Í

KUNSTHAUS ZUERICH

(Místní skupina v Zürichu chystá společnou návštěvu curyšského Domu umění. Následující stať má poskytnout účastníkům základní informace o jeho sbírkách.)

Československý milovník umění, který navštíví curyšský Kunsthaus, jistě neustále srovnává, ať bezděčně nebo vědomě, stálou kolekci této umělecké instituce se sbírkami Národní galerie v Praze. Jeho úvahy nevyznívají v neprospěch pražské Galerie a to nejen pokud jde o starší mistry evropské i domácí nýbrž i o moderní umění světové a domácí. Je ovšem třeba předeslat, že mamutí pražská instituce zahrnuje, v užším nebo volnějším svazku, téměř všechny obory a všechna údobí umělecké činnosti, kdežto v Curychu se tato odvětví dostala pod správu několika muzeí - národní umění švýcarské do Švýcarského zemského muzea - starší a moderní grafika do Grafické sbírky Vysoké školy technické - antické, orientální a exotické umění do Muzea Rietberg - archeologické nálezy do Archeologické sbírky curyšské university - lidové umění rozličné ethnické provenience do Národopisné sbírky curyšské university - díla uměleckého řemesla do sbírky Uměleckoprůmyslového muzea - a miniatury a rukopisy do Ústřední knihovny v Curychu.

Politická, hospodářská a společenská struktura starého Švýcarska nebyla příznivá vzniku velkých sbírek, z nichž měla později vzniknout muzea. Proto jsou švýcarská muzea poměrně mladá, s výjimkou veřejných uměleckých sbírek v Basileji, zděděných po Amerbachovském a Fäschovském kabinetu ze 17. století, podřízených státu a universitě a z této povahy bohatě dotovaných. Zatímco v Praze významný umělecký vklad, který koncem 18. století přinesla šlechtická "Společnost přátel umění", z níž se vyvinula pražská Národní galerie, během 19. století rychle rostl - curyšská Umělecká společnost, která vznikla ze společenského cerclu milovníků umění a umělců, setrvávala na skromné úrovni sběratelské a omezovala se ještě po roce 1917, pod titulem Sdružení curyšských přátel umění, pouze na nové umění švýcarské. Teprve v souvislosti s hospodářskou a společenskou expanzí po 1. světové válce, kdy se Curych měnil v internacionální centrum, došlo v rámci tohoto sdružení k soustavnému budování sbírek evropského umění. První podnět přišel ovšem již dříve. Byl to dar, totiž kolekce portrétů od švýcarského portrétisty 16. století Hanse Aspera, který curyšská Umělecká společnost dostala k zasvěcení své nové budovy v r. 1847 a který změnil a obohatil její dosavadní vědomě jednostranné zaměření k modernímu umění. Z tohoto prvního podnětu začly pak vznikat soubory gotického a barokního umění, které jsou dodnes jádrem oddělení starého světového umění. Zůstalo-li antické umění z pochopitelných důvodů stranou zájmu - prezentuje se dnes jen menší sbírkou egyptských a asyrských reliéfů, souborem drobných kykládských plastik z 9. století a několika příklady římského umění - obsahuje gotická část sbírek vynikající kolekci švýcarského deskového malířství (Curyšského a Bernského mistra karafiátu), a německé mistry pozdně gotické, sbírku sakrální plastiky, především francouzské. Za zmínku tu stojí též překrásná jihočeská Madona z 1. pol. 14. století. Dostatečnou náhradou za rene-

sanční umění je velká řada děl ze "zlatého století" nizozemské malby, totiž ze 17. století, zahrnující všechny obory tohoto bohatě specializovaného umění: Rubensovy obrazy tu sousedí s mistry nizezemského zátíší Willemem Kalfem a van Beyerem, mravoličná líčení malířů lidových vrstev Adriaena Browera a Jana Steena s měšťanskými portréty od Gerarda Terborcha, s romantickými krajinami Salomona van Ruysdaela a se zlátnoucím podvečerním mořem Jana van Goyena. Všem těmto dílům dominují dvě vele - díla holandského malířství: Rembrandtův apoštol Simon a Podo - bizna muž od Franse Halse. Několik dokladů pozdně barokního malířství italského (vyborné Snímání s kříže od G.B. Tiepola a Mniši u ohně od Alessandra Magnasca) uzavírá tuto velkou epochu evropského umění, v níž umělecká činnost jednotlivých zemí a osobností byla neustále zcelována slohovou jednotou.

Větev moderního světového umění v curyšském Kunsthausu začíná až ukázkami francouzského malířství pozdněklasicistní - ho, romantického a realistického. Corot, Delacroix a Courbet uvádějí tu umění země, která dodnes zůstala plodnou půdou neustále se objevujících směrů a podnětů. Na jejich objevy v oboru plenérového malířství navazuje vynikající sbírka francouzských impresionistů - Moneta, Pissarra a Sisleyho - i těch, kteří vývoj světového umění posunuli směrem k svěbytnosti uměleckého díla, nezávislého na vnější skutečnosti - Gauguina, van Gogha a především Paula Cézanna. Francouzští intimisté Vuillard, Bonnard a Matisse jsou závěrem tohoto období, které je umístěno do zvláštního oddělení.

Je pochopitelné, že i curyšské sbírce kubistického umění vládne největší a stále se proměňující umělec dnešní doby Pablo Picasso, jehož obrazy jsou tu zarámovány kolážemi a obrazy Georges Braqua a Juana Grise. Stále se zrychlující vývoj světového umění, které od počátku našeho století přináší s každou zemí, s každou generací ba s každým uměleckým zjevením zásadně nový zvrat a nový směr, není možno na těchto několika stránkách podat v dostačujícím výčtu. Postačí snad, řekneme-li, že všechno tu našlo zastoupení v obdivuhodné vyčerpávající zkratce, která je uměleckým dílem dnešního ředitele Kunsthausu Dr. René Wehrliho. Ruský suprematismus a rayonismus, italský futurismus, magický realismus, konstruktivismus, sváteční malíři evropští, nový realismus, pop-art, op-art jsou tu doplněny výsostným uměním svěbytných, do příhrádek slohu nezařaditelných uměleckých zjevů, jako jsou Amedeo Modigliani, Georges Rouault, Paul Klee, Marc Chagall, Joan Miro.

Přirozeným těžištěm sbírek je malířství a sochařství švýcarské. Odděluje se do zvláštní větve už s raným barokem několika nevýznamnými díly - zajímavý je autoportrét mladické Anny Waserové. Pendantem k malířskému a kreslířskému dílu švýcarského praeromantika světové velikosti Heinricha Füssliho, visionáře a ilustrátora Shakespeareových dramát, staroněmeckých sag a literárních děl, jsou obrázky curyšských vodopádů s antickými nymfami od Salomona Gessnera, krajinky Salomona Landolta a úhledně malované figurální obrazy Heinricha Freudweilera, doklady to švýcarského idylismu, kterému se tak dobře dařilo v závětrí života, vzrušovaného jen nevýznamnými válečnými epizodami. Krajinářství Heinricha Wüsta a Ludwiga Hesse ilustruje důležitou tematiku alpského krajinářství, které zůstalo zpracovávaným odvětvím až do dnešních dnů. Velké soubory Arnolda Böcklina a Ferdinanda Hodlera dávají podnět k zastavení v prostorách s malířskými a sochařskými díly různé švýcarské proveniencí, přiklánějících se brzy k podnětům vycházejícím z umění

německého, brzy ke směrům umění francouzského, stále však udržujících krok s uměním světovým a při tom podržujících svou originalitu. Současným vyzněním tohoto uměleckého napjetí je dílo švýcarského sochaře a malíře Alberta Giacomettiho, které dnes stojí v popředí zájmu a je vystavováno po celém světě.

Vyplyvá z podstaty Kunsthausu, který je doposud ve správě Zürcher Kunstgesellschaft, že jeho nákupy nutně doplňují dary soukromých sběratelů, které plynule obohacují jeho sbírky. Posledním takovým doplňkem byl velkorysý dar Wernera a Nelly Bárových, který podstatně rozšířil i zdejší sbírku moderní světové plastiky.

Závěrem nutno dodat, že kromě svých sbírek orientuje Kunsthaus návštěvníky o světovém umění také svými výstavami. Deset až dvanáct velkých monograficky nebo tematicky zaměřených výstav ročně dokládá nezvykle čilou výstavní činnost, nebrzděnou zábrany jakéhokoli druhu. Nakupní činnost zaplnila depositáře do té míry, že je možno k úplné ilustraci umělecké situace exponáty vyměňovat. Nadto jsou v současné době definitivně vypracovávány návrhy na nové budovy, v nichž najde brzy místo všechno, čím curyšský Kunsthaus vyrůstá v umělecký ústav světové velikosti.

Dr. Dagmar Hníková

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

SUBVERSIVNÍ THEOLOGIE. Pod tímto nadpisem uveřejnila Schweizerische Aktion für Menschenrechte ve svém bulletinu "Information" zprávu o kongresu hnutí SOG - t.zv. opozičních kněží - konaném minulého roku v Amsterdamu k problému postavení církve ve společnosti. Od kongresu uplynulo již půl roku avšak to, co se na něm projevilo, stojí stále za uváženou. Toto hnutí s vývěsním štítem nejušlechtilejší snahy o reformu náboženského života se totiž zřejmě dostalo do služeb propagandy "socialistické" světové revoluce.

Zasedání se zúčastnili nejenom katolíci a protestanti duchovní, studenti a odboráři, ale také zástupci řady osvobozovacích hnutí, především zámořských, avšak žádného ze zemí t.zv. socialistického bloku. Při jednání nechyběla hesla z Markuseho a Marxe. Závěrem bylo vydáno asi 20 resolucí. Za společného nepřitele byl prohlášen západní kapitalismus - ani slova o východním komunistickém imperialismu. Hlavní viníci jsou USA, Spolková republika německá, Israel a Švýcarsko - ani náznak viny na druhé straně. Je třeba dožadovat se rozpuštění NATO - pochopitelně nikoliv Varšavského paktu. Je třeba vypracovat společnou strategii k osvobození utlačených národů, v jejichž seznamu však není ani jeden z těch, které žijí za železnou oponou.

Je celkem pochopitelné, že komunistická revoluční strategie vyvinuje veliké úsilí o ovládnutí nových posic - a že se jí leccos i dnes ještě daří. Vždyť jí slouží tisíce nejlépe placených mozků v SSSR a jeho satelitech - a desetitisíce dobrovolníků po celém světě, šikovně vlákaných do léčky marx-leninských polopravd. Je však téměř neuvěřitelné, že se do této léčky dali vlákat i mnozí účastníci amsterodamského kongresu, kteří na něj šli nejenom s čistým srdcem ale také s úplným theologickým a filosofickým vzděláním.